

Kunskapsskolan i Sverige AB
Box 92146
120 08 STOCKHOLM

Stockholm 27 januari 2010

”Målet är att genom en ökad samverkan med kulturlivet, långsiktigt integrera kulturella och konstnärliga uttryck i skolans arbete, vilket bidrar till att nå kunskapsmålen i högre grad”

Ansökan om bidrag inom ramen för Skapande skola satsningen

Kunskapsskolan - bakgrund

Läsåret 2009/11 har Kunskapsskolan 23 grundskolor för skolår 6-9, tio gymnasier, cirka 10 000 elever och 800 medarbetare. Kunskapsskolan är en allmän friskola öppen för alla elever. Skolan tar inte ut några elevavgifter utan finansieras med kommunal skolpeng. Våra skolor följer den nationella läroplanen, deltar i nationella prov och följer det nationella betygssystemet.

Kunskapsskolans ambition är att kulturen ska vara en integrerad del av elevernas lärande och inte några sporadiskt förekommande jippobetonade inslag. Vårt nuvarande fokus ligger på elevernas skapande. Exempel på detta arbete är de ”Bild&form” projekt som är en del av de ämnesintegrerade s.k. trådkurserna (se nedan). Projekten har fokus på elevernas skapande där elevens reflektion och självvärdering är en viktig del av lärandet och skapar medvetenhet om den kreativa processen.

Vi tycker att vi kommit en bit på väg, men skulle vilja fördjupa och förstärka arbetet genom att utveckla kontakt och samverkan med det lokala kulturlivet och lokala kulturarbetare.

Att förstå den kreativa processen och skapandet är grundläggande för att kunna uppskatta och konsumera kultur. Vi vill ge eleverna möjlighet att arbeta tillsammans med/möta verksamma konstnärer/kulturarbetare från olika områden och få ta del av kulturevenemang och därigenom utmanas i sin förståelse av omvärlden, bli nyfikna på nya företeelser och öppna sina sinnen för andra tankesätt, vinklar och uttryck.

Under förra läsåret togs en övergripande handlingsplan fram i form av ett långsiktigt program med syfte att fördjupa och förstärka kulturens roll inom Kunskapsskolan. Handlingsplanen utgår från målsättningarna i Skapande skola-satsningen. Årets övergripande handlingsplan är i

allt väsentligt densamma som förra årets, med undantag av att aktiviteter för skolår 6 nu finns med i planen. Varje skola tar sedan med utgångspunkt i lokalt förhållande/förutsättningar och behov fram en lokal handlingsplan baserad på den övergripande handlingsplanen.

Den övergripande handlingsplanen är kopplad till och är ett komplement till redan pågående kulturarbete och estetisk verksamhet i skolorna. Den är tänkt som en långsiktig förstärkning/utveckling av vårt utbildningskoncept vad gäller kultur. Ambitionen är att kulturen även läsåret 2010/11 ska vara en integrerad del av skolans vardag. Huvuddelen av förstärkningen är att utveckla samarbetet och bjuda in lokala kulturutövare som inspiratörer, handledare och förebilder samt att möjliggöra för alla elever i år 6-9 att ta del av minst fyra olika kulturevenemang.

Kunskapsskolans övergripande handlingsplan

Samtliga 24 grundskolor och därmed alla cirka 7 500 elever (prognos läsåret 2010/11) i skolår 6-9, omfattas av handlingsplanen.

Den övergripande handlingsplanen är gemensam för alla skolor, skolorna får stöd i genomförandet från Kunskapsskolans pedagogik- och utvecklingsavdelning och samverkar med andra skolor. Men - varje skolas lokala förutsättningar och behov kommer att styra hur programmet kommer att tillämpas.

Handlingsplanen nedan beskriver först på ett kortfattat sätt insatserna för att genomföra och medverka till Skapande skola satsningens målsättningar. Därefter följer en beskrivning av hur elevinflytandet säkras och hur planen ska utvärderas – den övergripande såväl som varje skolas plan. Sist kommer avsnittet med ramar och kostnader.

Insatserna som beskrivs nedan ska ses som ett komplement till redan pågående kulturarbete och estetisk verksamhet i skolan. För enkelhetens skull har vi inom respektive insats först beskrivit vad vi redan gör och sedan på vilket sätt vi vill fortsätta att förstärka detta

Programmet består av tre områden;

- Bild&form
- Litteratur
- Musik&drama

Nedan beskrivs i generella drag de olika delarna. I vissa fall ges mer konkreta exempel. Som nämnts ovan kommer det att finnas en variation mellan skolorna beroende på förutsättningar och behov. Den övergripande handlingsplanen ska ses som ett ramverk.

Trådkurserna

Trådkurserna är ämnesintegrerade kurser där den historiska utvecklingen utgör den röda tråden. I kurserna ingår ämnena so, no, musik, bild och slöjd. Kurserna startar med universums tillkomst i skolår 6 och slutar med framtiden i skolår 9. Här ses den historiska utvecklingen ur olika synvinklar. Företeelser studeras ur humanistiska, estetiska och naturvetenskapliga perspektiv. Jämförelser mellan olika tider och samhällen görs utifrån en begreppsmodell som appliceras på de olika samhällena som studeras. Människans frågor under olika tider ligger till grund för de naturvetenskapliga studierna.

Kurserna skapar och tydliggör sammanhang och samband. Här utvecklar eleven den bredd och det djup i kunskaperna som utgör grunden för bildning. Trådkurserna är ca 8-9 veckor långa och återkommer varje termin.

I Trådkurserna ingår så kallade Bild & formprojekt (Bild och Slöjd). Genom projekten ska eleverna få tillgång till verktyg att hantera den visuella värld vi lever i, genom att lära sig framställa, analysera och kommunicera med bilder och former. Varje termin görs minst ett projekt under en begränsad period inom ramen för Trådkurserna. Själva arbetsprocessen är en viktig del i denna arbetsform. Parallellt med genomförande av Bild&form projektet dokumenterar eleven sitt arbete och sin process genom dagboksanteckningar, foton och skisser i sin projektdagbok.

Trådkurs 2 åk 6 – Från Flock till Civilisation

Vad vi redan gör

Bild & formprojekt: I projektet undersöker eleverna de tidiga kulturerna genom att göra ett bildprojekt som handlar om olika typer av skrift. Allt från grottmålningar, hieroglyfer till vår tids Graffiti. Ett alternativt projekt är att i samarbete med musikämnet undersöka de tidiga kulturernas musik och själv prova att bygga instrument.

Komplement/förstärkning

Att i detta projekt kunna samverka med lokala arkeologer och om möjligt se och uppleva en utgrävning. Att i samband med projektet samarbeta med Historiska museet, musikmuseet eller Länsmuseum skulle innebära en kvalitetshöjning och en inspirationskälla i elevernas egna skapande.

Trådkurs 3 åk 7 – Västerlandets rötter

Vad vi redan gör

Bild&formprojekt: I projektet undersöker vi antikens formspråk där arkitekturen står i blickfånget. I projektet arbetar eleverna med ett spel där de redovisar sina kunskaper om antiken som period, arkitekturen och andra frågor som eleverna jobbar med i trådkursen som t.ex. demokrati.

Om möjlighet finns används kameran som metod för att undersöka vår tids arkitektur genom att leta spår bakåt i tiden.

Övrigt Drama: Trådkursen som helhet mynnar ut i en ”Antikenkväll” då eleverna presenterar sina projekt för föräldrar och varandra. Då arbetar eleverna även med drama, kläder och andra kulturyttringar som följer det antika kulturarvet.

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare: Här vill vi utveckla dramadelen i projektet genom samarbete med dramapedagog/skådespelare som deltar i arbetet med drama inför Antikenkvällen.

Kulturevenemang: Alla elever ska få ta del av ett kulturevenemang minst en gång per år under år 6-9. Ett av dessa bör om möjligt vara ett teaterbesök

Trådkurs 4 åk 7 – Från Roms fall till renässans

Vad vi redan gör

Bild & formprojekt åk 7 – Att skapa djup: Renässansens konst studeras och vi undersöker hur perspektivet uppkom och utvecklades i konsten under 1400-1500-talet. Eleverna undersöker bildrummet och djupskapande metoder. I projektet utmanas eleven att utveckla sin blick för bildens platta yta och dess illusion av djup. Eleverna lär sig olika djupskapande tekniker som de sedan använder i ett Bilduppdrag utifrån Trådkursens tematik. Med hjälp av kameralinsen och filmkameran undersöks centralperspektivet.

Fortsatt komplement/förstärkning

Kulturevenemang: Alla elever ska få ta del av ett kulturevenemang minst en gång per år under år 6-9 varav ett besök på konstmuseum. med visning (i detta sammanhang fokus på renässansens konst)

Trådkurs 5 åk 8 – Revolutionernas tidsålder

Vad vi redan gör

Bild&Formprojekt – Formgivning /Design: I projektet utmanas eleverna i formgivningens problematik. Vi utgår från begrepp som användarvänlighet, form, funktion och produktutveckling. Med inspiration från omgivningen designar eleverna en egen personlig variant av ett vardagsföremål. Även här med kameran som arbetsmetod går vi ut i omgivningen för att hämta inspiration. Internet och tidningar används också flitigt.

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare Samarbete med lokala formgivare, konsthantverkare, industridesigner beroende på lokala förutsättningar, som inspiratörer i inledningen i projektet. Formgivaren föreläser om sin egen formgivning och den egna designprocessen. I elevernas projekt ingår om möjligt ett studiebesök i formgivarens ateljé. Att få inblick i en autentisk designprocess skulle höja kvaliteten i projektet. Vi vill utveckla arbetsmetoderna att jobba kring estetiska läroprocesser genom egen dokumentation, film och foto samt webbpublicering.

Trådkurs 7 åk 9 – Vår tid***Vad vi redan gör***

Bild& formprojekt – Fotografi/Identitet: I projektet utmanas eleverna till att kritiskt granska bilder. Temat för projektet är identitet som är ett begrepp som vi vänder och vrider på. Bildspråkliga problem jobbar eleverna med genom att själva vara regissörer över den egna bilden. I det här projektet utvecklar eleverna sina kunskaper i fotografi genom att jobba med ljussättning och komposition och enklare digital fotoredigering.

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare: Samarbete med en lokal fotograf som arbetar tillsammans med eleverna med fototeknik, som inspiration och bollplank. Fotografen föreläser för årskursen vid ett tillfälle. Fotografen deltar i workshop med handledning i fototeknik och fotoredigering i samarbete med den lokala Bild&formläraren. Fotografen deltar även på elevernas redovisningar för att kunna ge feedback på projektet. Att ha med en professionell fotograf i projektet skulle även göra att eleverna får ett tillfälle att utveckla förtrogenhet av yrkeslivet inom bildområdet, strävansmål i ämnet Bild. Vi besöker fotoutställningar där möjlighet ges, beroende på lokala förutsättningar. Att utveckla möjligheterna för undervisning i digital fotoredigering och bildhantering, ett ämnesområde som känns mer och mer angeläget i vår nutid. Vi vill därför arbeta med digitalkamera och bildbehandlingsprogrammet Photoshop.

Trådkurs 8 åk 9 – Framtiden***Vad vi redan gör***

Bild & formprojekt – Film och Framtid: I detta projekt undersöker vi filmberättande som medium. I trådkursen undersöker eleverna frågor om framtid och utveckling på temat hållbart samhälle.

I Bild&formprojektet arbetar eleverna med storyboard, serier och animering i viss mån. Eleverna lär sig att arbeta med att skapa känsla av tid med en bildserie. De tränas i att använda olika bildvinklar och bildutsnitt och att berätta en historia med början, mitt och slut. Vi har i detta projekt på några skolor delvis samarbetat med Tekniska museet då framtidsteknik har varit en del i projektet.

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare: Samarbete med filmare i närområdet, som föreläser och handleder på workshop i processen tillsammans med Bild&formläraren. Vi vill utveckla elevernas möjligheter att på olika sätt arbeta med film, leranimation, cutoutanimation och/eller spelfilm samt enklare filmredigering. Eleverna ska ges möjlighet att arbeta med digitala filmkameror, animeringsprogram och enklare redigeringsprogram.

Litteratur

Vad vi redan gör

Inom ramen för ämnet svenska får eleven möta skönlitteraturen och delar av vårt kulturarv på ett aktivt sätt där de även får träna på att utveckla sitt språk i ett socialt samspel med andra.

Några exempel:

- Bokdiskussion
- Producera en egen tidning
- Författa manus
- Filmanalys (knyts till tråd 8)
- Debattera, argumentera utifrån läst text
- Skriva noveller kopplade till/inspirerade av skönlitteratur

Kunskapsskolan startade kanonboksläsning för tre år sedan. Genom satsningen har eleverna fått bekanta sig med klassisk skönlitteratur som berikar och utvecklar språket, samt ger möjlighet till nya insikter och upplevelser. Eleverna läser två kanonböcker/läsår och bearbetar böckerna gemensamt genom reflektioner kring exempelvis värdegrunds- och livsfrågor.

Kunskapsskolans egen bokbuss åker till skolorna regelbundet med böcker som sträcker sig över olika epoker och har en internationell prägel. Bokbussens verksamhet med egen hemsida vill uppmuntra eleverna att använda litteratur i sitt dagliga liv, väcka deras intresse för kulturliv, samt inspirera till eget skapande med bl.a. skrivartävlingar och frågetävlingar.

Kunskapsskolan ger varje elev möjlighet att arbeta med utmaningar på sin nivå som utgår ifrån elevens förutsättningar och behov. Med hjälp av lättlästa böcker, ljudböcker och talsyntes kan elever med funktionshinder ta del av samma läsupplevelser som de andra. Elever med invandrarbakgrund får stöd genom att läsa böcker som hjälper deras språkutveckling och ger dem insyn i svensk kultur

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare: Vi vill arbeta tillsammans med ungdomsförfattare som är representerade i bokbussen, vars böcker våra elever har tillgång till. Genom en kombinerad föreläsning/workshop får författaren visa olika vägar till hur man berättar en historia och inspirera elevernas skrivande.

Författarbesök är ett viktigt kulturellt möte för att inspirera eleverna till läsning och fördjupande samtal om litteratur. Olika teman (beroende på författare och verk) kring unga människors livsvillkor kommer att vara en utgångspunkt för besöket. Vi har en upparbetad kontakt med Författarcentrum där ett urval av för oss intressanta författare är representerade. Författarbesök ordnas i samband med bokbussbesöket.

Drama&musik

Vad vi redan gör

På de flesta av våra skolor genomförs de så kallade "Showkurserna". En showkurs innehåller dramatisering, sång, musik och dans, men också skapande av kläder, rekvisita och texter.

Ibland integreras showkursernas innehåll i de ordinarie trådkurserna, se ovan Trådkurs 3, ibland är de fristående.

Fortsatt komplement/förstärkning

Samarbete med professionell kulturarbetare: Här vill vi fördjupa arbetet genom att under delar av processen arbeta tillsammans med professionella kulturarbetare som exempelvis dramapedagog, skådespelare, dansare och/eller manusförfattare beroende på lokala förutsättningar och behov. Detta skulle ge elever en direktkontakt det lokala kulturlivet och inspirera deras skapande.

Kulturevenemang: Alla elever ska få ta del av ett kulturevenemang minst en gång per år under år 6-9 varav minst ett musikevenemang under de fyra åren.

Elevinflytande

Inför formulerandet av det skolgemensamma programmet (den övergripande handlingsplanen) genomfördes under förra läsåret en enkätundersökning (se bilaga 1) med elever för att få fram vad de tyckte vore intressant att arbeta mer med inom kulturområdet. Intervjuer med elever genomfördes också för att pröva om handlingsplanen speglar elevernas önskemål. Elevråden på respektive skola kommer att delta i utformandet av den lokala handlingsplanen.

Eleven har också ett stort inflytande i Bild&formprojekten genom att eleven själv har möjlighet att planera och påverka sitt projekt inom ramen för de mål projektet syftar till. Elevråd och elevreferensgrupper är dessutom med och utvärderar och utvecklar de projekt och uppdrag vi arbetar med.

I övrigt har eleverna på Kunskapsskolan stort inflytande vad gäller sin egen utbildning. Det egna arbetet läggs upp under de personliga handledningssamtalen som eleven har med sin handledare varje vecka och eleverna har där och även under gemensamma samlingar möjlighet att framföra förslag och synpunkter på alla aspekter av arbetet i skolan.

Utvärdering

Kunskapsskolans arbetar systematiskt med mål och uppföljning inom alla områden. Programmet kommer att utvärderas som helhet årligen – olika delar varje termin och vissa inslag/ aktiviteter löpande. Den gemensamma handlingsplanen (detta dokument) kommer att utvärderas och revideras i juni varje år. Den lokala handlingsplanen utvärderas och revideras årligen i samband med arbetet med kvalitetsredovisningen i juni – redovisas centralt.

- Koppling till Skapande skolas målsättningar
- Samarbete och samarbetsform med det lokala kulturlivet
- Innehåll och genomförande
- Kunskapsresultat – terminsvis
- Nöjdhet elev – kvantitativ, den årliga elevenkäten
- Nöjdhet elev – kvalitativ, fokusgrupper

Kostnader och ramar

För att genomföra programmet på 24 grundskolor (år 6-9) ansöker vi om 1 500 000 kr i bidragsmedel. Kostnaderna fördelar sig på följande sätt:

- Kulturevenemang - minst ett per årskurs) 800 000 kr
- Kulturarbetare – medverkar i skolans arbete 700 000 kr